

ties uitgevoerde arrestatie-actie van 24-25 juni plus de daarop aansluitende arrestaties in totaal aan meer dan tweehonderdvijftig Nederlanders het leven gekost hebben.

'Nederlanders, blik naar het oosten!'

Dat Duitsland met de Sowjet-Unie in oorlog was, werd door Seyss-Inquart als een belangrijke verlichting van zijn taak beschouwd. Geen moment twijfelde hij er aan dat de Sowjet-Unie spoedig verslagen zou zijn; zouden dan allen die zich nu nog vastklampten aan hun hoop op een Engelse overwinning, niet inzien dat zij zich op de blijvende suprematie van het Derde Rijk moesten instellen? Bovendien vertrouwde de *Reichskommissar* dat de 'afrekening met het bolsjewisme' juist bij het Nederlandse volk weerklank zou vinden. Nederland, Zwitserland en Portugal waren de enige drie Europese landen geweest die de Sowjet-Unie nimmer erkend hadden en vooral in het kerkelijk gebonden deel van de Nederlandse publieke opinie was, met name door de berichten over de vervolging van de kerken in de Sowjet-Unie en over de propaganda voor het atheïsme die daar gevoerd werd, een diepe weerzin gegroeid tegen het Russische systeem. Mocht men niet aannemen dat talloze Nederlanders bereid zouden zijn, de militaire operaties in de Sowjet-Unie te zien als een kruistocht voor de Europese beschaving en voor het Christendom? Natuurlijk: van diegenen die nog integraal vasthielden aan de denkbeelden van de vooroorlogse politieke partijen, viel geen steun te verwachten; het kwam Seyss-Inquart voor dat nu het moment gekomen was om die politieke partijen op te heffen. Het feit dat koningin Wilhelmina zich publiekelijk aan de zijde van de Sowjet-Unie geschaard en opnieuw tot verzet opgeroepen had, maakte het trouwens wenselijk, óók nieuwe maatregelen tegen het Huis van Oranje te nemen. Maar het mocht, meende Seyss-Inquart, toch niet bij een negatief ingrijpen blijven: er moest positieve actie gevoerd worden. Hij besloot, de herordering van Nederland in nationaal-socialistische zin met meer kracht ter hand te nemen en tegelijk een beroep te doen op het Nederlandse volk om zich voor de opbouw van een van de communistische ideologie gezuiverd Oost-Europa in te zetten. Wellicht zouden de reacties op dat beroep er toe leiden dat eindelijk een beweging van de grond kwam, breder dan de NSB en representatiever dan deze, die de grondslag zou kunnen vormen voor de toekomstige Duits-Nederlandse samenwerking.